

**ROOLIHAHMOJEN DIVERSITEETTI SUOMALAISSA
TELEVISION DRAAMASARJOISSA JA ELOKUVATUOTANNOISSA VUONNA 2023**

Metropolia Ammattikorkeakoulu / Median ja elokuvan tutkinto-ohjelma / 10.9.2024

Työryhmä:

Taku Kaskela / lehtori

Onni Aalto / Ninni Asikainen / Gülsüm Ciftci / Sahra Jama / Nette Kampman /

Aaro Karjalainen / Jooa Kaukonen / Anna Ketonen / Rosa King / Samuel Klemetti /

Noora Kukkonen / Ronja Kukkonen / Terhi Lampinen / Aku Lehtimäki / Taru Läspä /

Viivi Manns / Tayfun Mutlu / Noora Ojala / Minna Paussu / Jenna Pippuri / Sanna Sirkiä /

Markus Swahn / Hanna Tuominen / Mimmi Ylä-Sulkava / Åker Jonna

1. YHTEENVETO TILASTOSTA

Tämä on viides vuosi, kun diversiteettitilastoa kotimaisten elokuvien ja draamasarjojen hahmoista on koottu. Vuoden 2023 tilaston on koostanut Metropolia Ammattikorkeakoulun *Diversiteetti audiovisuaalisella kentällä* työryhmä kesäopintoina. Tilasto on laadittu 15.5.-1.9.2024 välisenä aikana. Ryhmään kuului 25 opiskelijaa ja sitä johti vanhempi lehtori Taku Kaskela.

Opiskelijoiden kiinnostuksen taustalla on halukkuus tietää tilanteen todellisuus ja oppia asiasta niin, että sen pystyy ottamaan huomioon itse tulevana ammattilaisena omassa työssään. Työryhmä koki, että tilastoa kootessa tuli ilmi paljon tärkeää tietoa ja se välitti realistista kuvaa diversiteetin tilanteesta audiovisuaalisella alalla. Opiskelijaryhmä haluaakin välittää viestin tämän raportin lukijoille siitä, että diversiteetistä pitäisi puhua enemmän kaikille ja että teeman käsittely alan koulutuksissa tulisi saada pakolliseksi.

Diversiteettitilasto kartoittaa suomalaisten elokuva ja draamasarjojen roolihahmojen moninaisuutta vuositasolla. Vaikka tämä tilasto kokoaa käsikirjoitetut roolihahmot, on roolituksen merkitys joissain tapauksissa ratkaiseva, eikä hahmoa ja roolitusta voida kaikissa tapauksissa tilastollisesti erottaa toisistaan.

Tilasto on lähtökohtaisesti kvantitatiivinen mutta loppuraportti sisältää myös kvalitatiivisia huomioita. Tänä vuonna tilaston loppuraportin tueksi tehtiin diversiteetti-roolihahmoista myös kvantitatiivinen standardisoitu kysymyssarja, jonka huomioita nostetaan tässä raportissa esiin paikoitellen.

Laadullinen työkalu oli ensisijaisesti käytössä laajan BiPoc kategorian tarkempaan listaukseen ja toissijaisesti kartoittamassa vähemmistöihahmojen representaation luonnetta.

Tämä draamatuotantojen henkilöihahmoin keskittyvä tilasto antaa vain osittaisen kuvan diversiteetistä erityisesti television tai erilaisten suoratoistopalveluiden televisuaalisten tuotantojen osalta. Kokonaiskuvan aikaansaamiseksi työryhmä ehdottaa tilaston laatimista myös nonscripted sisältöjen osalta.

1.1 TILASTOINTI

Tätä tilastoa varten henkilöihahmot luokiteltiin neljään eri ryhmään:

- päähahmo,
- keskeinen hahmo
- sivuhahmo
- pienrooli

Tilastoitavat vähemmistöt luokiteltiin seuraavasti:

- BIPOC (Black, indigenous, people of color)
Etniseen tai näkyvään vähemmistöön kuuluvat
- Vammaiset
Erilaisten toimintarajoitteiden kanssa eläviä ihmisiä listattiin sekä kokonaisuutena, että sukupuolijakauman mukaan (mies- ja naisoletetut sekä ei-binääriset)
- Seksuaalivähemmistöt
Seksuaalivähemmistöt listattiin sekä kokonaisuutena, että sukupuolijakauman mukaan (mies- ja naisoletetut sekä ei-binääriset)
- Sukupuolivähemmistöt
Sukupuolivähemmistöt listattiin sekä kokonaisuutena, että sukupuolijakauman mukaan (transmies, transnainen sekä ei-binääriset)

Lisäksi tilastoitiin verrokkina vähemmistöille cissukupuoliset heteromies- ja naishahmot. Mahdolliset intersektionaaliset hahmot on kirjattu ylös erikseen.

1.2 VUODEN 2023 TILASTO

Vuoden 2023 tuotannoista mukaan laskettiin 28 elokuvaa ja 32 draamasarjaa. Tähän tilastoon mukaan laskettuja hahmoja oli vuoden 2023 elokuvissa ja tv-sarjoissa yhteensä 2103. Kuten edellisvuosien tilastoissa, myös tässä hahmot ovat tilastoitu vain selkeistä viittauksista. Listauksen tilastoitavista elokuvista ja sarjoista laati APFI.

Elokuvat:

Antero Varovainen ja onnenkivi, Comeback, Hamsterit, Hirttämättömät, Huijarit, Je'vida, Johannes ei kulje Jämsän kautta, Järjettömän paska idea, Koputus, Kukaan ei katso sinua silmiin, Kuolleet lehdet, Lapua 1976, Laupias taksikuski, Mummola, Neljä pientä aikuista, Pakoja & haaveita, Pelle Hermannin ja hypnotisoija, Peluri, Pertsä ja Kilu Faaraon sormus, Risto Rappääjä ja villi kone, Sisärukkaset, Sisu, Skimbagirls, Spede, Syke-elokuva: Särkynyt sydän, Tuomion saari, Valoa Valoa Valoa ja Villi leikki.

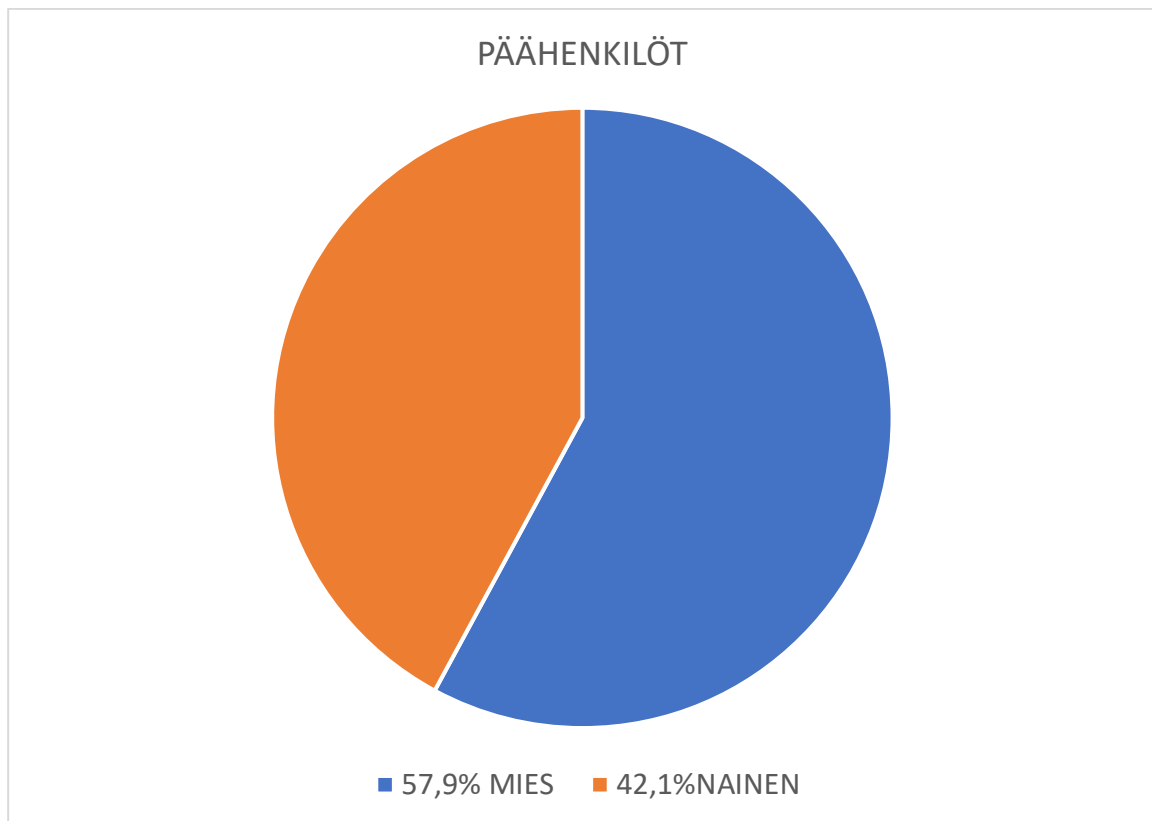
Sarjat:

Aallonmurtaja (kausi 4), Eroja ja sovintoja, Estonia, Etsijät, Hallonbacken, Hormonit!, Ivalo (kausi 3), Kaikki anteeksi, Kaikki synnit (kausi 3), Kiitos elämä, Korvessa kulkevi, Koskinen (kausi 3), Kotka 10, Kullannuput (kausi 2), Kuuma peruna (kausi2), Lahti 2001, Limbo, Los Angelesin kuningas, Luuserit (kausi 3), Maria Kallio (kausi 2), Onnela (kausi5), Piiritys, Pohjoisen tähti, Pohjolan laki (kausi 2), Poromafia, Renki, Rosvopankki, Räjähdysherkkä, Salatut elämät (kausi 25), Sipoon herttua (kausi 3), Sunnuntailounas (kausi 4) ja Syke (kausi 15)

2. SUKUPUOLIJAKAUMA

Diversiteettiin on yleisesti kiinnitetty viime vuosina enemmän huomiota, mutta on tärkeää pitää myös sukupuolten välinen tasa-arvo mielessä. Viimeiset kaksi vuotta (2021-2022) päähenkilöiden sukupuolijakauma on ollut 50% molemmin puolin ja ero niiden välillä on ollut 4% luokkaa. Tänä vuonna päähenkilöistä miehiä on selvästi enemmän, miesten osuus päähenkilöillä lähentelee 60 prosenttia (57,9%).

2.1 SUKUPUOLIJAKAUMA PÄÄHENKILÖISSÄ

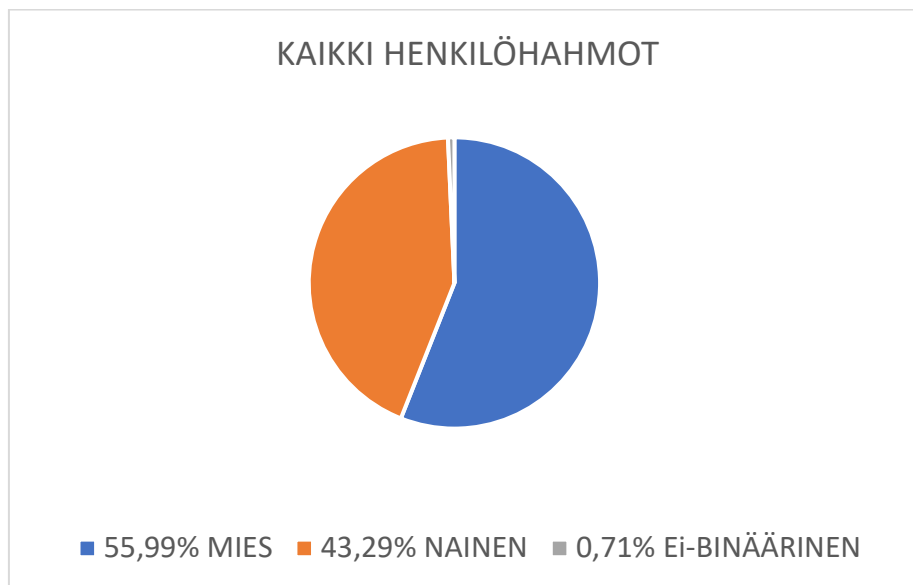

Miesten ja naisten osuutta päähenkilöissä tarkastellessa voidaan todeta, että muutos vuoteen 2022 on suuri. Miesten osuus on kasvanut melkein 10% viime vuoden tilastosta.

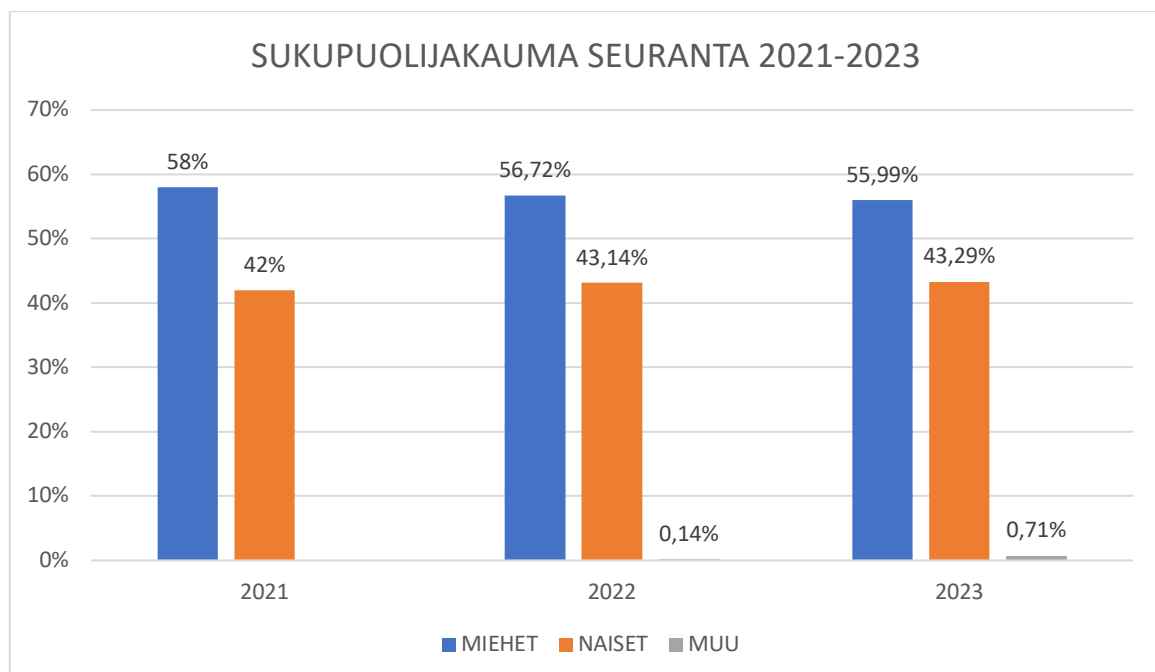
2020	NAISIA 45,1 %	MIEHIÄ 54,9 %
2021	NAISIA 52 %	MIEHIÄ 48 %
2022	NAISIA 51,14 %	MIEHIÄ 48,86 %
2023	NAISIA 42,10%	MIEHIÄ 57,90%

2.2 SUKUPUOLIJAKAUMA KAIKKI HAHMOT YHTEENLASKIEN

Ottaen huomioon kaikki tilastoitavat henkilöahmot, on mieshahmojen osuus edelleen selkeästi naisia suurempi. Vuoden 2022 tilastoon verrattaessa muunsukupuolisten osuus on kasvanut, mutta ei kuitenkaan merkittävästi.

2.3. MIES- JA NAISROOLIT 2021-2022 VERTAILU

Kaikkien roolien sukupuolijakaumaa tarkastellessa, elokuvien ja sarjojen yhteenlasketussa tilastossa voidaan todeta, että huomattavaa muutosta vuosien 2021 – 2023 välillä ei ole tapahtunut. Selkeästi yli puolet kaikista hahmoista on edelleen mieshahmoja.

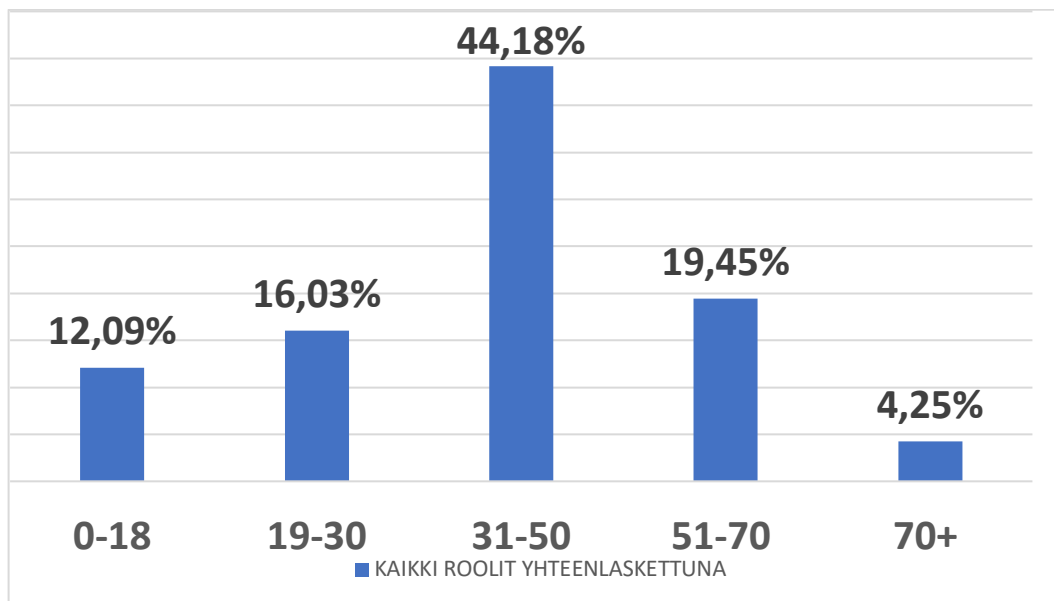
3. IKÄJAKAUMA

Ikäjakauman tilastointi aloitettiin jaolla alle 40-vuotiaisiin ja yli 40-vuotiaisiin hahmoihin. Tilastointiryhmän tarkastelussa tämä haarukka koettiin liian laajaksi, sillä sen keskiosa (30–50 v) joka vuoden 2021 jaon mukaan jakautui tasaisesti näiden kahden välille, vaikuttaen tilastoitavan ikäjakauman jaotteluun niin, että sen ääripäät (esimerkiksi yli 50-vuotiaiden tai alle 18-vuotiaiden määrät) tasoittuvat kokonaistilastossa liiaksi. Työryhmä tarkensi ikäjakaumaa vuoden 2022 ja samaa ikäjakaumaa on käytetty myös tässä 2023 vuoden tilastossa.

Henkilöhahmot on tässä tilastossa jaettu kategorioihin:

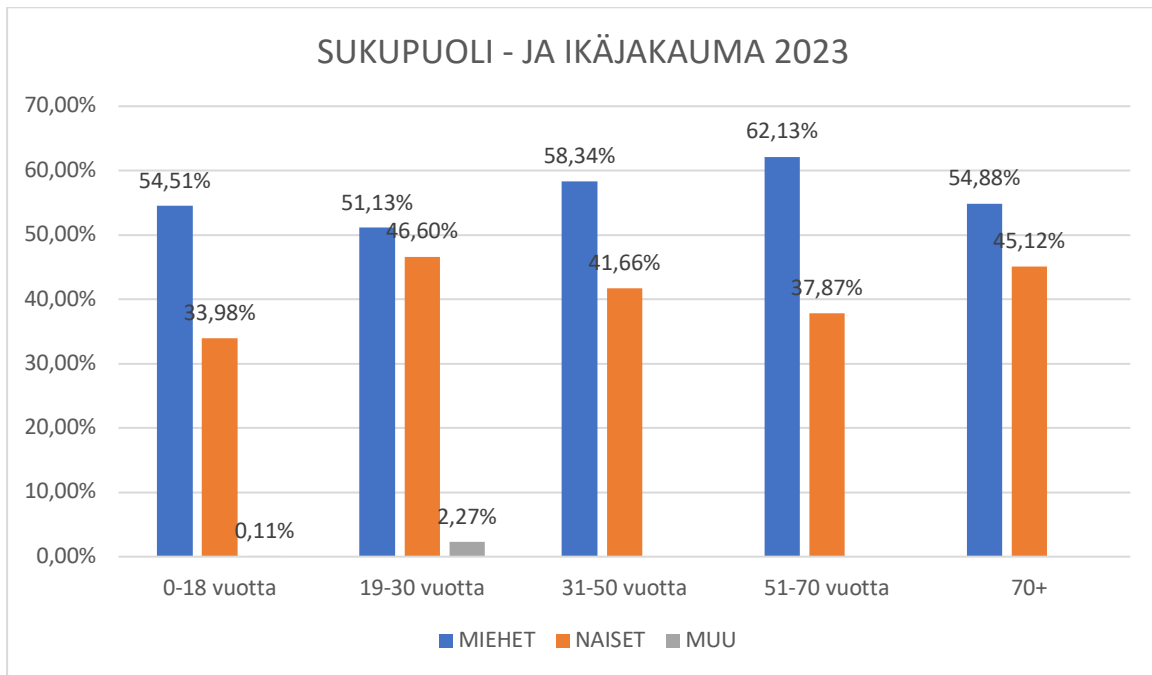
- 0–18 v
- 19–30 v
- 31–50 v
- 51–70 v
- 70+ v.

3.1. IKÄJAKAUMAN KOKONAISKUVA

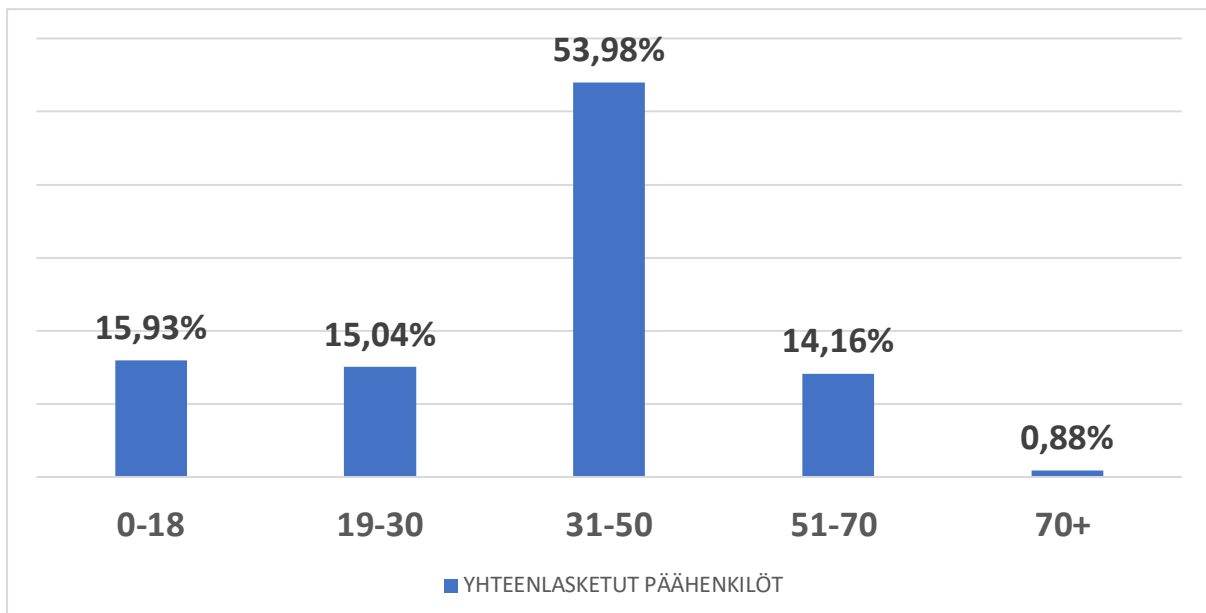
Kaikkien roolien yhteenlasketussa tilastossa näkyy selvästi, että hahmojen painopiste on keski-ikä molemmiin puolin 31–50 ikävuoden välissä.

3.2. IKÄJAKAUMA NAIS- JA MIESHAHMOJEN VÄLILLÄ KOKONAISKUVA

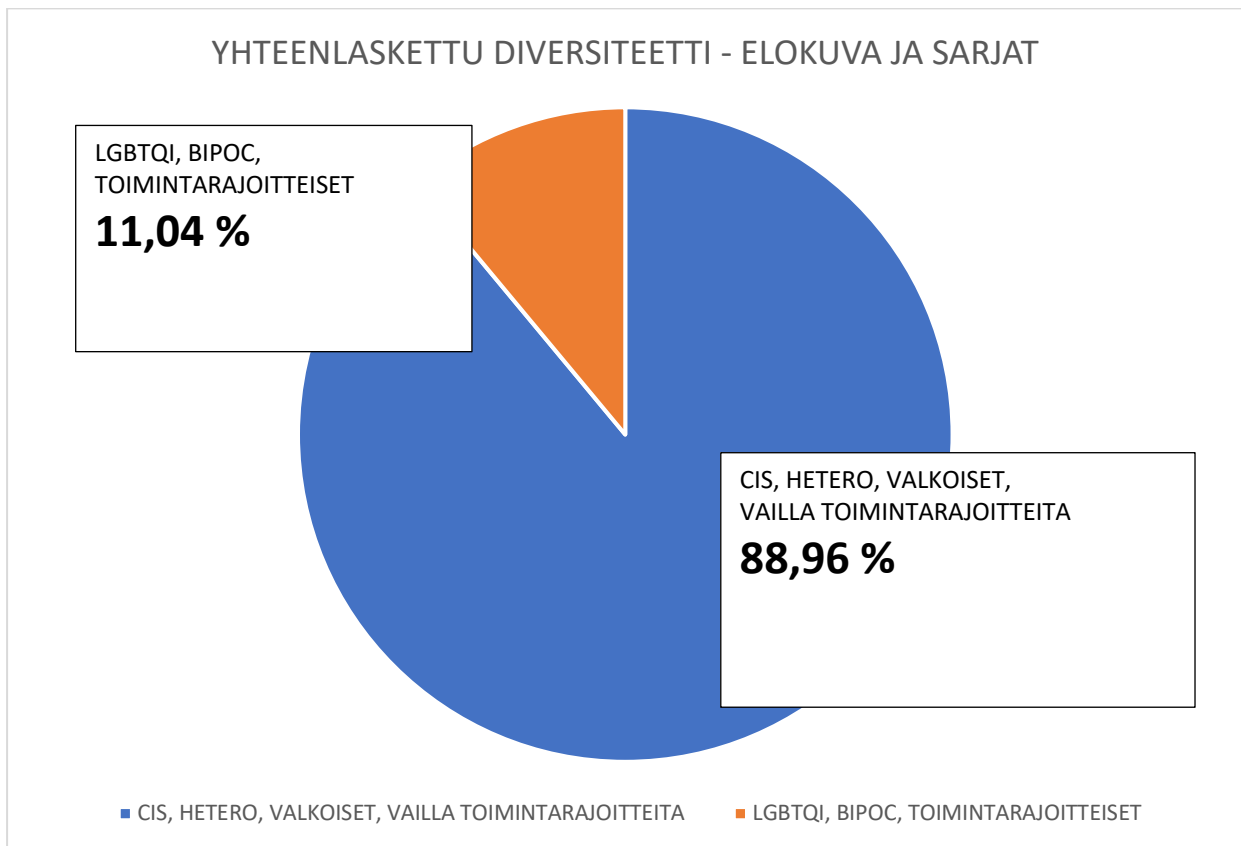
3.3. PÄÄHENKILÖIDEN IKÄJAKAUMA

Suurin lasku tapahtunut yli 70-vuotiaiden osuudessa. Vuonna 2022 ikäryhmän osuus oli 7,61%, kun vuonna 2023 osuus on vain 0,88%. Myös päähenkilöissä suurin ikäryhmä asettuu 30-50 ikävuoden väliin.

4. DIVERSITEETIN NÄKYVYYS JA REPRESENTAATIO

4.1 YLEISKUVA

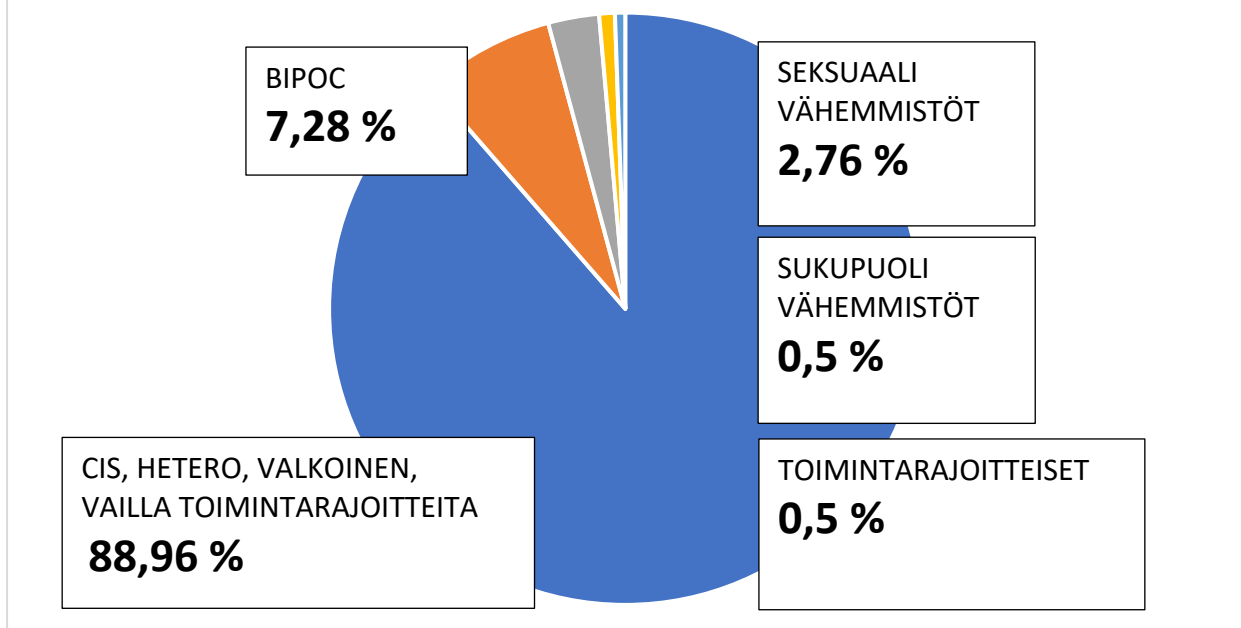

Yleiskuvaa tarkastellessa voi huomata, että vähemmistöihahmoja on määrällisesti edelleen vähän. Huomioitavaa on myös se, että näennäisesti suuri, 11,04 % diversiteettilukema pitää sisällään useita suuria vähemmistöryhmiä ja voidaan nähdä harhaanjohtavana väestörakenteeseen nähden.

Pääpaino diversiteetti representaatiolla on selkeästi BIPOC ryhmään laskettaviksi kuuluvilla henkilöihahmoilla, jotka ovat kolminkertaiset verrattuna muiden kolmen vähemmistön yhteenlaskettuun määrään. Vuoden 2023 tilastossa esiintyi myös saamelaisia, mutta romanien näkyvyys on edelleen 0%.

Painotuksen BIPOC hahmoin voidaan laskea johtuvaksi kategorian sisältämän moninaisuuden ja laajuuden vuoksi, sillä se pitää sisällään kaikki ei-valkoiset henkilöihahmot draamasarjoissa saamelaisista turistiin, ulkomaisesta businesskumppanista turvapaikanhakijaan ja ei-valkoisiin suomalaisiin. Saadakseen paremman kokonaiskuvan tähän laajaan kategoriaan työryhmä onkin tehnyt tilaston tulkinnalliseksi avuksi sarja kvalitatiivisia kysymyksiä kategorian tilastollisen tulkinnan tueksi. BIPOC kategoriassa suurin osa henkilöihahmoista voidaan lukea kuuluvaksi POC henkilöiksi, black ja indigenous hahmojen jäädessä selvästi pienemmiksi ryhmiksi.

DIVERSITEETIN JAKAUTUMINEN 2023 ELOKUVISSA JA TELEVISION DRAAMASARJOISSA

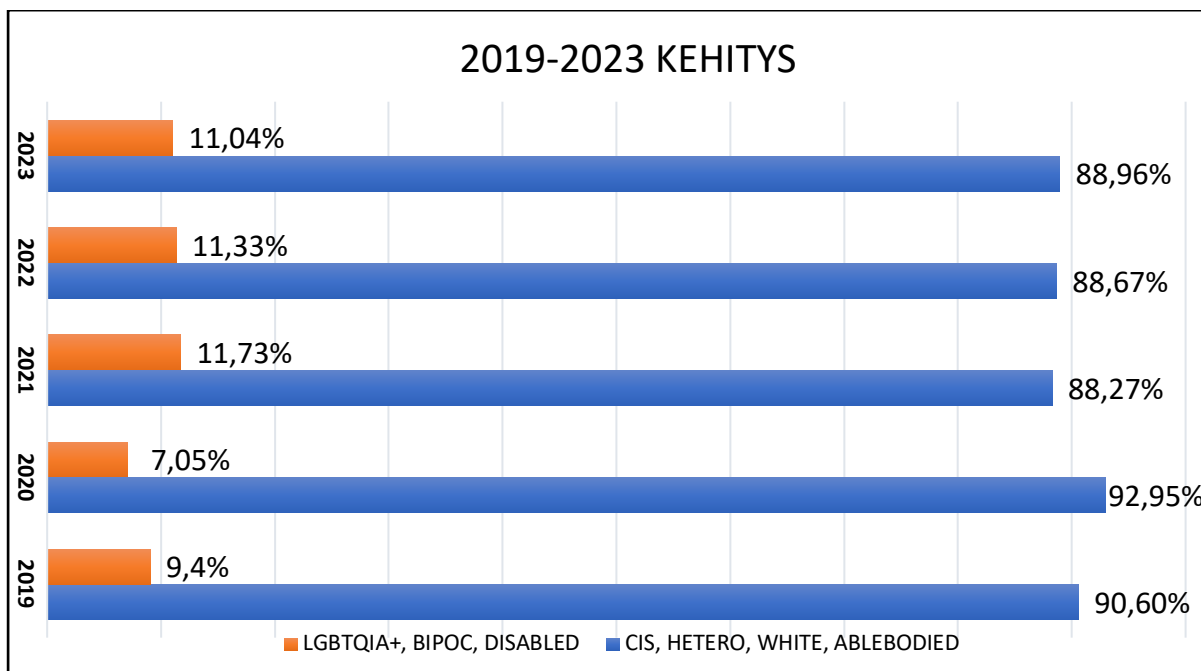
Vuoden 2019 tilastossa valkoiset cissukupuoliset, heteroseksuaalit ja vammattomat hahmot muodostivat 90,6 % kaikista hahmoista. Vuoden 2020 tilastossa heitä oli 92,95 %, vuoden 2021 tilastossa 88,27 %, vuonna 2022 88,67 % ja vuoden 2023 tilastossa 88,96% kaikista hahmoista. Voimme siis nähdä muutosta kokonaiskaassa vuoden 2019 ja 2023 välillä selkeästi, mutta muutos edellisvuoteen (2022) on lähes marginaalinen.

Intersektionaaliset henkilöahmot vaikuttavat hieman diversiteetin jakautumiseen laskennallisesti, sillä nykyinen tilastointi antaa merkitä hahmon per kategoria, joten useampaan vähemmistöryhmään kuuluvat ovat laskennallisesti useammassa tilastossa. Määrällisesti intersektionaalisia hahmoja on kuitenkin niin vähän, että tämän aiheuttama tilastollinen poikkeama ei vaikuta kokonaiskuvaan. Kehitämme tilastointiin tulevaisuudessa selkeämmän tavan huomioida useampaan tilaston kategoriaan kuuluvia intersektionaalisia hahmoja.

4.1.1 VIIDEN VUODEN KOKONAISKUVA

Vaikka viiden vuoden kokonaismäärällinen kehitys vähemmistöahmojen näkyvyydessä on ollut kokonaisuudessaan positiivinen, haluaa työryhmä kiinnittää huomioita viimeisen kolmen vuoden tilastolliseen näkymään, jossa muutos on varsin marginaalista ja pysyy yhden prosenttiyksikön sisällä.

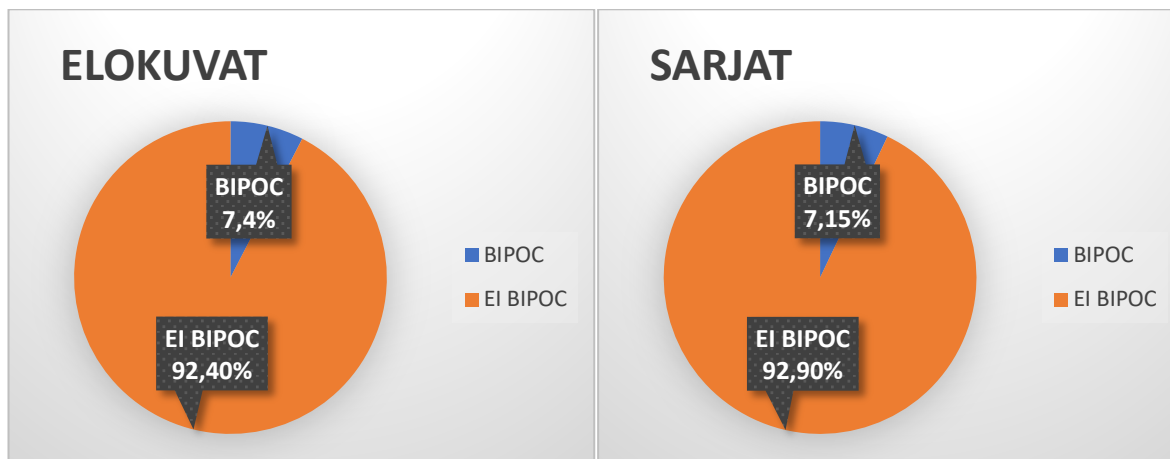
Työryhmä haluaa ilmaista huolensa siitä, että vähemmistönäkyvyydelle olisi löytynyt jonkunlainen vakiomäärä, josta kehitystä ei juurikaan enää tule tapahtumaan. Haluammekin nostaa esiin erilaisten työkalujen ja konkreettisten toimien tarpeen alalla kestävyysmurroksen aikaansaamiseksi.

Tämä kaavio sisältää yhteenlasketut elokuvat ja sarjat, sekä kaikki vähemmistöt.

4.2 VERTAILEVA SARJA JA ELOKUVA TILASTO

4.2.1 BIPOC

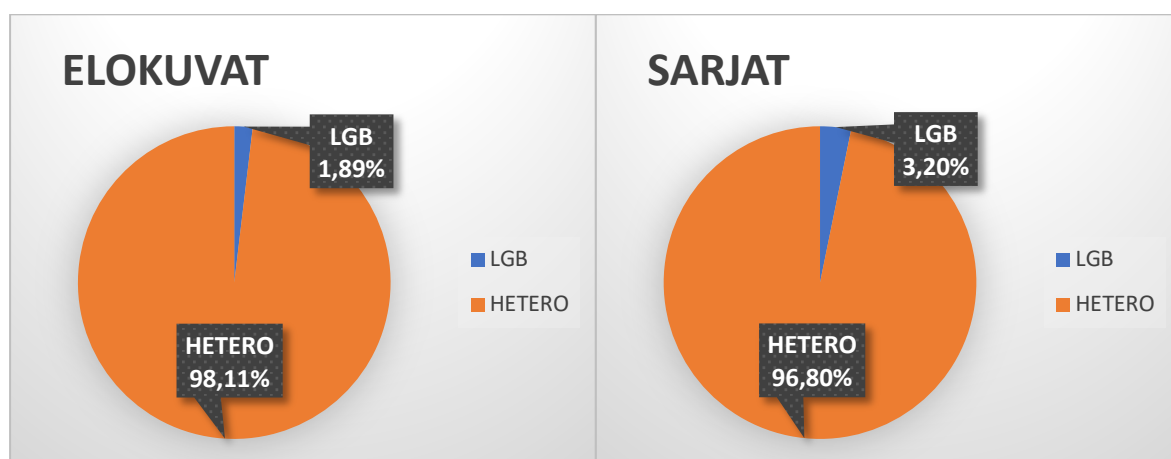
BIPOC hahmojen määrä on elokuvissa laskenut viime vuodesta 1,6 % (vuonna 2022 9 %). Sarjoissa hahmoja tilastoitiin tänä vuonna 0,75 % vähemmän kuin vuonna 2022 (8 %). Muutos vuodesta 2020 on kuitenkin sarjoissa selkeän kasvusuuntainen, kun vuonna 2020 BIPOC-hahmoja oli vain 3,5 % (2020). Elokuvien BIPOC hahmojen pysytellessä 7% - 9% välillä

Vuosi	Elokuvat	Sarjat
2020	8,8 %	3,5 %
2021	7 %	9 %
2022	9 %	8 %
2023	7,4 %	7,15 %

BIPOC roolit painottuvat draamasarjoissa pienrooleihin ja sivuhahmoihin, elokuvissa BIPOC hahmot nähdään pääasiallisesti pienrooleissa. Molemmissa löytyy BIPOC hahmoja myös keskeisistä ja päärooleista, mutta määrällisesti painotus on vähemmän näkyvissä/merkittävässä roolisuurituksissa.

Positiivisena kehityksen suuntauksena mainittakoon useiden tuotantoyhtiöiden ja yksittäisten tuotantojen linjaus roolittaa BIPOC hahmoja rooleihin, jotka eivät ole sidoksissa henkilön väestöryhmään, vaan roolissa voitaisiin nähdä myös valkoinen henkilö. POC kategoriaan kuuluvat aasialaistaustaiset ja aasialaiset hahmot esitettiin muihin BIPOC hahmoihin verrattuna poikkeuksellisen stereotyyppisinä. Vaikka aasialaisia hahmoja ei kokonaisuudessa ollut montaa, haluaa työryhmä kuitenkin nostaa esiin niiden laadullisen luonteen.

4.2.2 SEKSUAALIVÄHEMMISTÖT

Vuosi	Elokuvat	Sarjat
2019	2,8 %	2,1 %
2020	2,2 %	1,4 %
2021	3 %	3 %
2022	1,4 %	2,22 %
2023	1,89 %	3,20%

Seksuaalivähemmistöjen näkyvyys on kasvanut sekä elokuvissa että draamasarjoissa. Muutos on osittain selitettävissä hahmojen kokonaismäärän vähydellä. Kun hahmoja on vähän, muutamankin henkilöahmon lisäys näyttää prosentuaalisesti heti.

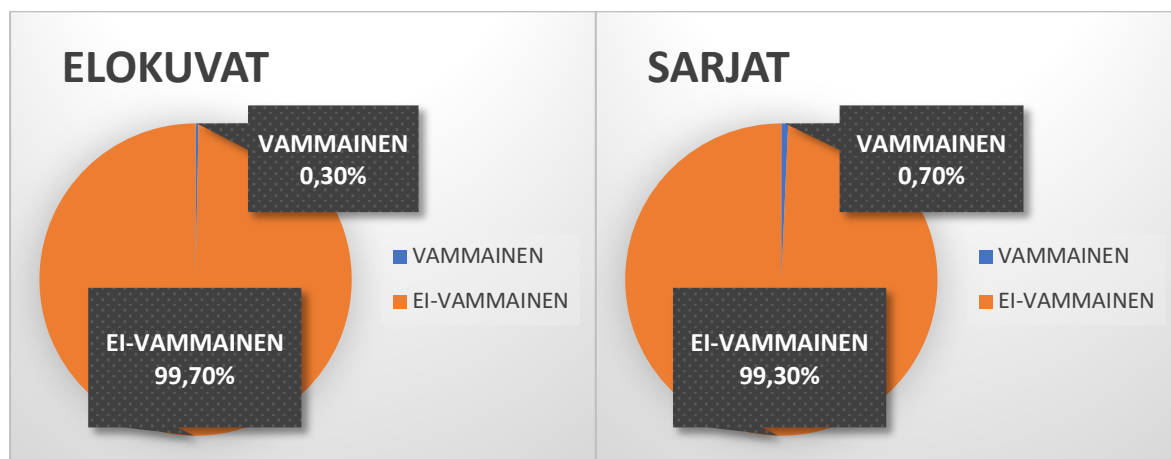
Sarjoissa on selkeästi enemmän seksuaalivähemmistöjä kuin aiemmin ja hahmoja näkyy myös pää- ja keskeisissä rooleissa sivuhahmojen ja pienroolien lisäksi. Elokuvissa seksuaalivähemmistö nähdään vuoden 2023 tuotannoissa pääosin keskeisissä roolihahmoissa.

Laadullisessa tarkastelussa ja hahmojen luonteessa sekä toiminnallisuudessa on selkeää kahtiajakoa enemmän kuin muiden vähemmistöahmojen osalta.

Yhä useampi hahmo on kirjoitettu ilman toiseuttamista, normalisoiden näin seksuaalivähemmistöjä osaksi sisällön välittämää maailmankuvaa. Tilastoitavissa hahmoissa löytyi useita henkilöahmoja, joiden seksuaaliseen vähemmistöön kuulumisen oli vailla merkitystä sekä hahmolle että hänen tarinalleen.

Samaan aikaan kvantitatiivisen taulukon avulla voitiin nähdä, että erityisesti homomiesten henkilöahmojen representaatio voitiin todeta usein varsin stereotyyppiseksi. Työryhmä haluaa myös nostaa esiin sen, että edelleen homo-, lesbo- ja bi-hahmojen kohdalla on nähtävissä erityisen paljon väkivaltaa ja kiusaamista. Seksuaalivähemmistöön kuuluvat hahmot ovat myös suhteessa usein onnettomampia kuin heteroseksuaaliset hahmot.

4.2.3 TOIMINTARAJOITTEISUUS

Vammaisissa hahmoissa prosentit ovat pyörineet jokseenkin samoissa numeroissa viiden tilastointivuoden aikana.

Vuosi	Elokuvat	Sarjat
2019	0 %	0,5 %
2020	0,41 %	0,3 %
2021	0,61 %	0,39 %
2022	0,62 %	0,65 %
2023	0,30 %	0,70 %

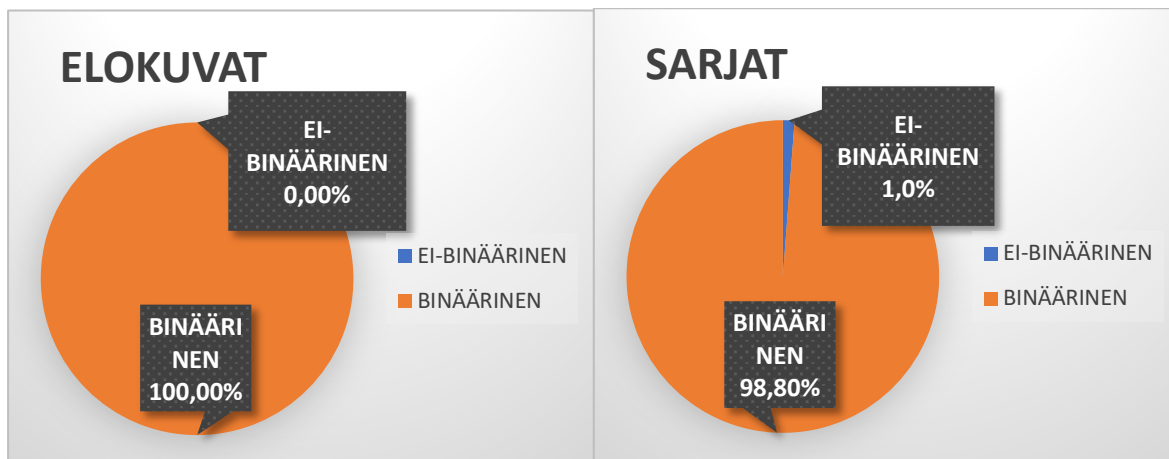
Vaikka tilastollisesti väestörakenteessa erilaisten toimintarajoitteiden kanssa elävien henkilöiden määrä on moninkertainen suhteessa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin, on vammaisten näkyvyys kotimaisessa draamassa edelleen huolestuttavan vähäistä.

Erilaisten toimintarajoitteiden kanssa elää tilastointitavasta riippuen 5-15 prosenttia suomalaisista, vammaisia on kuitenkin tilastollisesti vähintään 5% kansalaisista.

Sukupuolivähemmistöihin sen sijaan arvioidaan kuuluvan noin 1, korkeintaan 2 prosenttia suomalaisista. Näiden kahden vähemmistöryhmän näkyvyys henkilöhahmoissa on kuitenkin varsin sama.

Työryhmä haluaa viitata kansainväliseen televisiosarjojen kuvastoon, jossa keskeisen tai sivuhahmon näkyvä vammaisuus on jo arkipäiväistä (ja normalisoitua). Erilaisten toimintarajoitteiden kanssa elävien hahmojen pysyvä vähäisyys suhteessa seksuaali- ja myös sukupuolivähemmistöjen näkyvyyden kasvuun herättää kysymyksiä sekä asian käsittelyn vastahakoisuudesta, alan vammaisten tekijöiden määrästä, että alan esteettömyydestä kameran molemmin puolin.

4.2.4 SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖT

Tänä vuonna huomionarvoista on se, ettei sukupuolivähemmistöjä löydy elokuvista ollenkaan. Sarjoissa sukupuolivähemmistöjen representaatio on kolmen sarjan varassa. Sukupuolivähemmistöön luetteloivat hahmot ovat pääosin muunsukupuolisia, mutta tilastoon lukeutui myös transtaustaisia henkilöhahmoja.

Sukupuolivähemmistöjen edustus on muutaman sarjan varassa; Salatut Elämät, Limbo, Kiitos elämä ja Maria Kallio, josta viimeisessä transmies joutuu murhan kohteeksi jakson alkuminuuteilla.

5. TYÖRYHMÄN HUOMIOITA TILASTOSTA

Vaikka kvantitatiivinen taulukointi ei ole ideaali tapa tarkastella moninaisuutta, antaa se kuitenkin selkeän mielikuvan kokonaisuudesta sekä työkalun seurata muutostendenssiä.

Huomioitavaa on, että 60 tilastoidusta elokuvasta ja draamasarjoista edelleen 14, eli hieman vaille neljäsosa (23,3%), oli vailla minkäänlaista moninaisuuden näkyvyyttä.

Vaikka numeraalinen muutos hahmojen kokonaismäärässä on varsin pieni, ja ikävä kyllä alaspäin, haluaa työryhmä korostaa hahmojen laadullista muutosta, joka on huomattava

aiempiin tilastoihin verrattuna. Vaikka stereotyyppiset vähemmistökuvaukset ja teemat edelleen pitävät pintansa, on niiden rinnalle noussut huomattavan suuri määrä kokonaisiksi ihmisiksi kirjoitettuja moninaisia hahmoja, joiden vähemmistöryhmään kuulumisen vaikutus hahmoon tai hahmon tarinaan on minimaalinen, jos ei kokonaan olematon.

Voidaan olettaa, että medianäkyvyydellä ja sekä yhteiskunnallisella keskustelulla ja DEI (Diversity, equity and inclusion) teeman esiin nostamisella useilla tahoilla on ollut positiivista vaikutusta erityisesti BIPOC ja seksuaali- sekä sukupuolivähemmistöjen näkyvyydelle. Työryhmä haluaa tässäkin kohdin nostaa esiin vammaisten näkyvyyden poissaolon jonka voidaan olettaa liittyvän yleisen media- ja osallisuusnäkyvyyden puutteeseen.

Intersektionaalisuutta oli nähtävissä enemmän kuin aiemmin. Määrällisesti useampaan vähemmistökategoriaan kuuluvia hahmoja on edelleen varsin vähän, mutta kuitenkin muutama enemmän kuin aiemmin, joten positiivista kehitystä on nähtävissä.

Lopuksi haluamme palata kaikkien edellisten raporttien tavoin kysymyksiin alan moninaisuudesta ja esteettömyydestä kaikilla sen sektoreilla. On tärkeä ymmärtää, että alan tekijöiden diversiteetti ei tarkoita sitä, että vähemmistötaustaisten tekijöiden tulisi tehdä vähemmistöpainotteista sisältöä. Moninaisuus tekijöiden iässä, sukupuolella, taustalla ja elämäkokemuksella tuo monipuolisempaa maailmankuvaa alalle kokonaisuudessaan, mahdollistaen myös diversiteetin luonnollisen läsnäolon sisällöissä ja niihin liittyvissä kehityskeskusteluissa.

Muutoksen tavoitteellisuus jää helposti määrittelemättä ja DEI:tä tukevat strategiset linjaukset ja arvopohjat hypoteeseiksi, ellei vastuullisuutta määritellä konkreettisilla keinoin.

Yhdenvertaisuussuunnittelun tulisi olla osa alan sosiaalisen kestävän kehityksen keskiössä ekologisen vastuullisuuden suunnitelmallisuuden rinnalla. Muun muassa APFI, WIFT ja Yhdenvertaisuus.fi tarjoavat työkaluja, saatavilla on myös konsultointipalveluita, joita tarjoavat sekä yritykset että yksittäiset asiantuntijat.

Jos tätä 2023 tilastoa lukisi ”kuin piru Raamattua”, luoden yhden yhtenäisen maailman, joka koostuisi kvantitatiivisista ja kvalitatiivisista havainnoista, jotka syntyivät sitä tehdessä, olisi sen näyttämä yhteiskunta seuraavanlainen.

Se on olisi miesvaltainen ja keski-ikäinen.

Romaneja ei olisi ja vammaiset pidettäisiin pois näkyvistä.

Seksuaalivähemmistöjen kohtalona olisi pääosin olla onnettomia ja yksinäisiä ja alistua väkivallan sekä kiusanteon kohteiksi.

BIPOC henkilöistä muutama saisi olla päätösvaltainen toimija omassa elämässään, mutta suurimman osan olisi tyytyminen statistin rooliin.

Haluammekin näin lopuksi jättää lukijan pohtimaan tätä mielikuvaa, ja sitä, mistä ja kenen arvoista se viestii.